

**LOKALNI AKCIONI PLAN
ZA REŠAVANJE PITANJA IZBEGLIH, INTERNO RASELJENIH LICA I POVRATNIKA U GRADU
SUBOTICI
ZA PERIOD 2014 - 2016. godine**

Subotica, Oktobar 2014. godine

SADRŽAJ

- Uvodna reč gradonačelnika
- Šta je LAP za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika
- Odluka Skupštine grada Subotice o usvajanju LAP za unapređenje položaja, interno raseljenih lica i povratnika
- Rezime

Poglavlje 1: Profil Subotice

Poglavlje 2: Podaci o izbeglim, interno raseljenim licima i povratnicima u Subotici

Poglavlje 3: Analiza situacije stanja, zaključci i sporna pitanja

Poglavlje 4: Prioritetne grupe

Poglavlje 5: Opšti i specifični ciljevi

Poglavlje 6: Plan aktivnosti za realizaciju LAP

Poglavlje 7: Resurs/budžet

Poglavlje 8: Aranžmani za primenu

Poglavlje 9: Praćenje i ocena uspešnosti

Uvodna reč gradonačelnika

Poštovani sugrađani,

Nakon sukoba na prostorima bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije veliki broj ljudi ostao je bez svojih domova i bio prinuđen na izbeglištvo ili raseljavanje. Veliki broj prognanih iz R.Hrvatske i Bosne i Hercegovine, i isto toliki broj raseljenih lica sa Kosova i Metohije tokom 1999.godine pronašli su utočište u Gradu Subotici i postali naši sugrađani.

Grad Subotica je od prvih dana njihovog boravka u našem okruženju činila napore kako bi im obezbedila što kvalitetnije uslove za život a njihovu integraciju učinila trajnom i održivom.

Kao rezultat sveobuhvatnog multidisciplinarnog pristupa pojedinim konkretnim problemima u vezi integracije izbeglih i raseljenih lica, pred nama je sada jedan dokument, **Lokalni akcioni plan za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Gradu Subotici za period od 2014-2016 godine.**

LAP (Lokalni Akcioni plan) jasno naglašava prioritete, definiše pravce rešavanja pojedinih problema izbeglih i i interno raseljenih lica, konkretne zadatke svih ključnih aktera, daje budžetske okvire za aktivnosti. Cilj je u narednih nekoliko godina značajno unaprediti ekonomski i socijalni položaj izbeglih i interno raseljenih lica.

Sprovođenjem ovog akcionog plana zaokružićemo proces trajne i održive integracije izbeglih, raseljenih lica i povratnika, i omogućiti ostvarivanje njihove socijalne ravnopravnosti sa ostalim građanima našeg Grada.

U Subotici,
Oktobar 2014.godine

Gradonačelnik
Maglai Jenő, dipl. pravnik

Šta je lokalni akcioni plan za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika?

U ovom dokumentu pod procesom lokalnog akcionog planiranja rešavanja pitanja izbeglih¹, interno raseljenih lica² (IRL) i povratnika po osnovu sporazuma o readmisiji³(u daljem tekstu povratnici) podrazumevamo proces donošenja odluka o tome koje promene značaja za život izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika nameravamo da ostvarimo u svom lokalnom okruženju u toku predviđenog vremenskog perioda. Taj proces se zasniva na identifikovanju najboljeg načina angažovanja kapaciteta svih socijalnih aktera u zajednici u planiranju i primeni plana.

Lokalni akcioni plan za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika (LAP) posmatramo kao rezultat procesa planiranja ili plansku odluku kojom su definisani osnovni načini ostvarivanja ciljeva razvoja ove oblasti života lokalne zajednice.

U okviru ovog dokumenta, pod izbeglim i interno raseljenim licima podrazumevaju se sva lica koja su bila izložena prisilnom napuštanju svojih domova i raseljavanju, zbog rata na prostoru bivših jugoslovenskih republika i bombardovanja Kosova i Metohije, uključujući i ona lica koja su u međuvremenu stekla status građana Republike Srbije, ali i dalje imaju nerešene egzistencijalne probleme nastale u toku izbegličkog statusa. Prema Sporazumu o readmisiji s EU, povratnik je lice koje ne ispunjava ili više ne ispunjava važeće uslove za ulazak, boravak ili nastanjenje na teritoriji države članice EU, ukoliko je dokazano ili ako je moguće na osnovu podnetih prima facie dokaza verodostojno pretpostaviti da je to lice državljanin Srbije.

Lokalni akcioni plan za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Subotici, nastao je kao rezultat učešća u projektu „Jačanje kapaciteta institucija Republike Srbije nadležnih za upravljanje migracijama i reintegraciju povratnika“, koji je finansirala Evropska unija, a realizovala Međunarodna organizacija za migracije (IOM). Lokalni plan akcije za rešavanje pitanja izbeglica, IRL i povratnika donosi se na period od četiri godine, odnosno za period 2014-2016. godina.

Proces izrade plana zasniva se na interaktivnom pristupu čije su osnovne metodološke karakteristike da je:

- **lokalni** - sproveden je u lokalnoj zajednici i uvažava lokalne specifičnosti;
- **participativan** - uključio je različite bitne aktere procesa društveno organizovane podrške izbeglim, interno raseljenim i povratnicima u lokalnoj zajednici;
- **utemeljen na realnim okolnostima**, raspoloživim resursima i potrebama unapređenja položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika;
- **prilagođen situaciji** u lokalnoj zajednici, akterima i pozitivnoj promeni kojoj se teži;
- **koristi savremene metode** planiranja i analize svih važnih elemenata potrebnih za donošenje odluka;
- **podstiče odgovoran odnos** različitih društvenih aktera u lokalnoj zajednici.

Za potrebe procesa, prikupljanje i analizu osnovnih podataka o položaju i potrebama izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Subotici, korišćeni su sledeći izvori: rezultati intervjua sa potencijalnim korisnicima/cama i sastanaka

1

Prema konvenciji UN o statusu izbeglice (1951), izbeglica je osoba koja iz osnovanog straha da će biti progonjena zbog svoje rase, nacionalne pripadnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili zbog političkog uverenja, napustila je svoju državu i ne može ili zbog promenutog straha ne želi da se u nju vrati. Pojam izbeglice je Protokolom iz 1967. proširen i na osobe koje su bile izložene ratnim stradanjima ili drugim oblicima nasilja i zato odlučile ili bile prinuđene da napuste svoju državu.

(<http://en.wikipedia.org/wiki/Refugee>)

2

Interno raseljene osobe su one koje su bile prisiljene da napuste svoje domove, ali su ostale u granicama svoje države. Razlozi zbog kojih bili prisiljeni da napuste svoje domove mogu biti različiti: rat, nasilje, ugrožavanje ljudskih prava, politički progon ili prirodne katastrofe (zemljotres, poplave i sl.). Zato što se nalaze u granicama svoje zemlje, mogućnosti njihove međunarodne zaštite su ograničene. Iako ih, za razliku od izbeglica, ne štiti Specijalna konvencija UN, i dalje ih štite nacionalni zakoni, međunarodno humanitarno pravo i međunarodni pravni akti u oblasti ljudskih prava.

(http://www.articleworld.org/index.php/Displaced_person)

3

Prema Sporazumu o readmisiji s EU, povratnik je lice koje ne ispunjava ili više ne ispunjava važeće uslove za ulazak, boravak ili nastanjenje na teritoriji države članice EU, ukoliko je dokazano ili ako je moguće na osnovu podnetih prima facie dokaza verodostojno pretpostaviti da je to lice državljanin Srbije.

sa lokalnim akterima, statistički podaci, različiti izveštaj i dokumenti, podaci Komeserijata za izbeglice Republike Srbije, Gradskog povereništva za izbeglice, Crvenog krsta, lokalnih nevladinih organizacija itd. Uz to, korišćeni su i podaci prikupljeni kroz ankete koje je sproveo Komesarijat za izbeglice i migracije u okviru projekta Švajcarske kancelarije za razvoj i saradnju (SDC), kao i podaci Međunarodne organizacije za migracije (IOM). Priprema LAP izvršena je tokom septembra 2014. godine.

U cilju izrade Lokalnog akcionog plana za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Subotici formiran je Lokalni savet za migracije Grada Subotice koji čine predstavnici/ce: lokalne samopurave kao nosioca procesa i formalnog donosioca ovog dokumenta, uključujući i Povereništvo za izbeglice, institucija sistema koje se na lokalnom nivou bave pitanjima za izbegla i interno raseljenih; nevladinih organizacija koje deluju u lokalnoj zajednici i Komesarijata za izbeglice i migracije Republike Srbije.

Lokalni savet za migracije Grada Subotice obavlja sledeće poslove:

- praćenje i izveštavanje Komeserijata za izbeglice o migracijama na teritoriji Grada Subotice;
- predlaganje programa, mera i planova aktivnosti koje treba preduzeti radi efikasnog upravljanja migracijama na teritoriji Grada Subotice
- druge poslove u oblasti upravljanja migracijama, u skladu sa zakonom

Na zahtev Komeserijata za izbeglice, Savet dostavlja izveštaj o preduzetim merama i drugim aktivnostima iz oblasti upravljanja migracijama na teritoriji Grada Subotice.

Osim navedenih poslova Savet ima ulogu i da:

- unapredi sopstvene kapacitete za planiranje kroz odgovarajuće obuke organizovane od strane donatora;
- obezbedi potrebne podatke neposredno od ciljnih grupa i socijalnih aktera u sistemu podrške izbeglim i interno raseljenim licima i povratnika;
- razmenjuje informacije i učestvuje na sastancima od značaja za proces planiranja;
- primenjuje usvojene metode planiranja tokom procesa planiranja;
- definiše ciljeve, pravce razvoja i saraduje sa različitim relevantnim lokalnim i republičkim akterima;
- planira praćenje i ocenjivanje uspešnosti primene lokalnog akcionog plana;
- radi na pisanju završnog dokumenta;
- inicira javnu raspravu o nacrtu dokumenta i doprinese da finalna verzija bude predložena Skupštini grada na usvajanje.

Članovi/ice Lokalnog saveta za migracije Grada Subotice su:

1. Jenő Maglai, Gradonačelnik Grada Subotice, predsednik;
2. Milimir Vujadinović, član Gradskog veća Grada Subotice zadužen za oblast socijalne zaštite, član;
3. Snežana Bujić, predstavnik Centra za socijalni rada Grada Subotice, član;
4. Aleksandar Obrenović, predstavnik Policijske uprave Subotica, član;
5. Jasmina Tašković, predstavnik Nacionalne službe za zapošljavanje, član;
6. Ládóczki Gyula, predstavnik Gradske uprave Grada Subotice, član i
7. dr Ana Dronjak, predstavnik Doma zdravlja Subotica, član.

Odluka Skupštine Grada Subotice o usvajanju Lokalnog akcionog plana za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika

Na osnovu člana 32. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik Republike Srbije", broj 129/07 i 83/14 – dr. zakon) i člana 33. stav 1. tačka 20. Statuta Grada Subotice («Službeni list Opštine Subotica», br. 26/08 i 27/08-ispravka i «Službeni list Grada Subotice», br. 46/11 i 15/13),

Skupština grada Subotice, na 25. sednici održanoj dana 30. oktobra 2014. godine, donela je

O D L U K U

o usvajanju Lokalnog akcionog plana za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Gradu Subotici za period od 2014-2016 godine

I

Usvaja se Lokalni akcioni plan za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Gradu Subotici za period od 2014-2016 godine.

II

Sastavni deo ove Odluke je Lokalni akcioni plan za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Gradu Subotici za period od 2014-2016 godine.

III

Ovu odluku objaviti u «Službenom listu Grada Subotice».

Republika Srbija
Autonomna Pokrajina Vojvodina
Grad Subotica
Skupština grada Subotice
Broj: I-00-561-97/2014
Dana: 30.10.2014.
S u b o t i c a

Predsednik Skupštine grada Subotice

Ilija Maravić, dipl.eoc, s.r.

Za tačnost:

Sekretar Skupštine grada

Tamara Jevtić Konc, dipl.pravnik

REZIME

Lokalni akcioni plan za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika je strateški dokument Skupštine Grada Subotica koji je predložen od strane Lokalnog saveta za migracije Grada Subotice i usvojen na Skupštini Grada, a odnosi se na period 2014 - 2016. godine.

Pored opšteg i specifičnih ciljeva navedenih u LAP, Grad Subotica će preduzimati mere kojima će se stimulisati i podržavati održivi povratak izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika koji se odluču za povratak u sredine koje su bili prinuđeni da napuste.

Opšti cilj ovog plana jeste poboljšanje socijalno-materijalnog položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Gradu Subotici kroz programe za ekonomsko osnaživanje i trajno rešavanje stambenog pitanja najugroženijih porodica.

Specifičan cilj 1: U periodu od 2014. do 2016. godine, u skladu s populacionom politikom grada, trajno rešiti stambeno pitanje za najmanje 80 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika otkupom domaćinstava sa okućnicom;

Specifičan cilj 2: U periodu od 2014. do 2016. godine trajno rešiti stambeno pitanje za najmanje 100 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika, kroz dodelu paketa građevinskog materijala za adaptaciju postojećih neuslovnih objekata ili dovršetak izgradnje stambenog objekta;

Specifičan cilj 3: U periodu od 2014. do 2016. god. ekonomski osnažiti najmanje 80 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika kroz programe dohodovnih aktivnosti u oblasti poljoprivrede i ostalih privrednih delatnosti;

Specifičan cilj 4 : U periodu od 2014. do 2016. god. putem stambene izgradnje trajno zbrinuti 44 porodice izbeglih, interno raseljenih, povratnika i socijalno ugroženih.

Lokalni akcioni plan za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika ima predviđene aranžmane za implementaciju koji obuhvataju lokalne strukture i različite mere i procedure koje će osigurati njegovo uspešno sprovođenje. U okviru lokalnih struktura, razlikuju se:

1. Strukture za upravljanje procesom primene LAP i
2. Strukture koje su operativne i primenjuju LAP.

Strukturu za upravljanje procesom primene LAP, nakon njegovog usvajanja, predstavljaće Lokalni savet za migracije Grada Subotice koji je učestvovao u njegovoj izradi. Ovaj savet će, kao deo svog budućeg rada, napraviti plan upravljanja primenom lokalnog plana. Operativnu strukturu za primenu ovog lokalnog akcionog plana činiće institucije, organizacije i timovi formirani u cilju neposredne realizacije plana i projekata razvijanih na osnovu lokalnog plana.

POGLAVLJE 1: PROFIL GRADA SUBOTICE

Subotica se u pisanim dokumentima prvi put spominje 7. maja 1391. godine, ali sigurno da je mesto starije. Utvrđeno je da su ljudi na ovom prostoru živeli još pre 3000 godina. Sudbinu Subotice bitno je određivao položaj na putu između Evrope i Azije, a istorijski na granici dve sukobljene sile: Ugarske i Turske. U čestim i velikim seobama u ovu vojnu krajinu došli su mnogi narodi: Srbi, Mađari, Nemci, Slovaci, Jevreji, Bunjevci, Grci. Često su se menjali gospodari kao i imena grada. Od prvog - Zabatka 1391. godine - promenjeno je više od dvesto naziva, ali su najkarakterističnija imena Szent-Maria, Maria-Theresiopolis, Maria Theresienstadt, Szabadka i Subotica. Iako na raskrsnici puteva, Subotica je uvek bila mesto burnih istorijskih događaja. Zato je erdeljski vojvoda Janoš Pongrac od Dengelega ovde 1470. godine podigao tvrđavu, ali ni ona nije uspeła da odoli ljudima i vremenu. Od nje su do danas ostali tragovi na unutrašnjem zidu tornja Franjevačke crkve.

Subotica se u moderan srednjoevropski grad razvila krajem 19. i početkom 20. veka. Grad je u to vreme doživeo izuzetan urbani, industrijski, graditeljski i kulturni procvat. Brži razvoj zanata, industrije i trgovine podstaknut je još 1869. godine dolaskom prvog voza, a ubrzan izgradnjom električne centrale 1896. godine i tramvajskim saobraćajem 1897. godine. Začetke današnje moderne industrije nalazimo krajem 19. veka: preduzeće za izvoz mesa „Hartman i Konen" s prvom hladnjačom u zemlji, prvu subotičku fabriku sumporne kiseline i veštačkog đubriva „Klotild" osnovanu 1904, braća Ruf su 1917. godine počela proizvodnju bombona, industrija električnih motora „Sever" osnovana je 1923. godine. Prva srednja škola, preteča gimnazije, otvorena je u Subotici 1747, muzička škola 1868, dom za stare 1766, Palić postaje lečilište 1845, prva štamparija osnovana je 1844, prve novine izašle su 1848, prvu bioskopsku predstavu prikazao je Anđelo Bjanki iz Pečuja 1899, a Aleksandar Lifka otvorio prvi stalni bioskop 1910, Đuro Stantić osvojio prvu olimpijsku medalju u Atini 1906, Ivan Sarić poletio avionom sopstvene konstrukcije 1910. godine.

Grad Subotica nalazi se na severu Republike Srbije, uz granicu sa Republikom Mađarskom, na 46 05' 55" severne geografske širine i 19 39' 47" istočne geografske dužine. Prosečna nadmorska visina Subotice je 114m, 40m iznad nivoa Tise kod Kanjiže, a 32m iznad nivoa Dunava kod Baje. Pored Subotice prolazi međunarodni put E-75. Do graničnog prelaza Kelebija ima 10 km, a do Horgoša 30 km. Severno od grada je plodna peščara s vinogradima i voćnjacima, a južno zemlja oranica.

Demografski podaci

Prema popisu iz 2002. godine, grad sa okolnim naseljenim mestima imao je 148.401 stanovnika: Mađara, Hrvata, Bunjevaca, Srba i drugih naroda. Oko grada je podignuto 18 većih naselja: Bajmok, Bački Vinogradi, Bačko Dušanovo, Bikovo, Višnjevac, Gornji Tavankut, Donji Tavankut, Đurđin, Kelebija, Ljutovo, Mala Bosna, Mišićevo, Novi Žednik, Palić, Stari Žednik, Hajdukovo, Čantavir i Šupljak. Grad je povezan sa starim letovalištem i jezerom Palić. Međutim, prema konačnim podacima popisa iz 2011. godine, na teritoriji grada Subotice živi 140.358 stanovnika, što čini apsolutni pad od skoro pet posto, odnosno pokazuje da je broj stanovnika smanjen tokom jedne decenije za 8.000!

Službeni jezici	srpski, mađarski, hrvatski
Broj zaposlenih na 1000 stanovnika:	261,0
Nezaposleni (2013):	11442
Prosečna zarada bez poreza i doprinosa (2013):	39761 din

POGLAVLJE 2: PODACI O IZBEGLIM, IRL I POV RATNICIMA

U Subotici je prema podacima Povereništva za izbeglice na dan 15.10.2014. godine evidentirano 1.479 izbeglica, a prema podacima Komesarijata za izbeglice i migracije Republike Srbije, na dan 01.07.2012.g., bilo je evidentirano i 1.843 interno raseljena lica⁴.

Od potpisivanja Sporazuma o readmisiji s EU 2007. godine, prema podacima Komesarijata za izbeglice i migracije, u Suboticu je vraćen 41 državljanin Srbije (državljanin Srbije koji nisu imali, ili su izgubili osnov boravka⁵). Uz to, kroz programe organizovanog povratka koje je do 2009. godine sprovodio IOM, u proteklim godinama je u Suboticu vraćeno 39 osoba. S obzirom da ne postoje sistematski i ažurirani podaci o ovoj populaciji, postoji mogućnost da je broj povratnika znatno veći.

POGLAVLJE 3: ANALIZA SITUACIJE I STANJA: ZAKLJUČCI I SPORNA PITANJA

Analiza konteksta ili radnog okruženja je obuhvatila četiri vrste kvalitativnih analiza:

1. Analiza ili pregled dokumentacije o širem radnom okruženju,
2. Analizu stanja (SWOT),
3. Analizu zainteresovanih strana i
4. Analizu problema.

3.1. Pregled dokumentacije o širem radnom okruženju

Analiza situacije o širem radnom okruženju obuhvatila je nekoliko ključnih nacionalnih strateških dokumenata relevantnih za ovu oblast, aktuelni zakonski okvir koji reguliše pitanja ugroženih grupa u Republici Srbiji, strateška dokumenta grada Subotice i realizovane i aktuelne projekte i programe namenjene izbeglim, IRL i povratnicima.

Nacionalni strateški dokumenti od značaja za pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika su:

- Nacionalna strategija za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica (2002. i revizija mart 2011);
- Nacionalna strategija za upravljanje migracijama (2009.);
- Nacionalna strategija reintegracije povratnika po sporazumu o readmisiji (2009)
- Strategija za smanjenje siromaštva (2003);
- Nacionalna strategija zapošljavanja (2011 - 2020);
- Strategija razvoja socijalne zaštite (2005);
- Nacionalna strategija održivog razvoja (2008);
- Nacionalna strategija privrednog razvoja Republike Srbije 2006-2012;
- Strategija regionalnog razvoja 2007-2012;
- Nacionalni plan akcije za decu (2004).

Aktuelni zakonski okvir za pitanja izbeglica je Zakon o izbeglicama⁶. S obzirom na uočenu potrebu da taj Zakon bolje prati aktuelne potrebe i pitanja izbeglica, u maju 2010. godine usvojen je zakon o izmenama i dopunama Zakona o izbeglicama. Uz to, 8. novembra 2012. godine, usvojen je Zakon o upravljanju migracijama koji na sveobuhvatan način uređuje pitanje upravljanja migracijama.

Lokalna strateška dokumenta značajna za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u gradu Subotici su:

1. Lokalni akcioni plan za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika
2. Strategija lokalnog održivog razvoja Grada Subotice 2013-2022

⁴ <http://www.kirs.gov.rs/docs/statistika/Statistika%20-%20IZB%20i%20IRL%20u%20odnosu%20na%20domicilno%20stanovništvo%20u%20Srbiji.pdf>

⁵ Podaci Komesarijata za izbeglice, Kancelarije za readmisiju na Aerodromu „Nikola Tesla“, www.kirs.gov.rs

⁶ „Službeni glasnik RS“, br.18/1992; br.42/2002; br. 45/2002; br. 30/2010.

Najvažniji projekti i programi za izbegla, IRL i povratnike koji su do sada realizovani ili se realizuju u gradu Subotici

Na teritoriji grada Subotice u poslednjih nekoliko godina uspešno je realizovano više programa u oblasti socijalne zaštite, pre svega u programima namenjenim zbrinjavanju izbeglih, raseljenih i prognanih lica. Deo programa i projekata su realizovani uz pomoć različitih donatora, najznačajniji programi i projekti realizovani u proteklom periodu su:

	Donator u realizaciji projekta	Program/Projekat
1	UNHCR-INTERSOS	Građevinski materijal
2	UNHCR-INTERSOS	Otkup seoskih domaćinstava
3	Fond AP Vojvodine	Otkup seoskih domaćinstava
4	ECHO-INERSOS	Građevinski materijal
5	ECHO-CARE	Građevinski materijal
6	Komesarijat za izbeglice R.Srbije	Građevinski materijal
7	Komesarijat za izbeglice R.Srbije	Ekonomsko osnaživanje

Najvažniji zaključci Analize dokumentacije su sledeći:

- Nacionalna strategija za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica (2002, revizija 2011.g.) definiše osnovne pravce delovanja - obezbeđivanje uslova za povratak i obezbeđivanje uslova za lokalnu integraciju, što je potpuno u skladu sa međunarodno prihvaćenim ciljevima za rešavanje položaja ove grupe građana.
- Nacionalna strategija za upravljanje migracijama (2009.) definiše plansko i organizovano upravljanje migracijama praćenjem spoljnih i unutrašnjih migracionih kretanja, i sprovođenje aktivnosti koje će dovesti do podsticanja regularnih i suzbijanja neregularnih migracija, kao i rešavanje problema izbeglica i interno raseljenih lica, efikasni i efektivni prihvati i održiva socio-ekonomska reintegracija povratnika - građana Republike Srbije po osnovu sporazuma o readmisiji;
- Nacionalna strategija reintegracije povratnika po sporazumu o readmisiji (2009.) utvrđuje prioritete oblasti, kao što su izdavanje ličnih dokumenata, rešavanje pitanja smeštaja, stvaranje mogućnosti za zapošljavanje i ostvarivanje drugih prava (na zdravstvenu zaštitu, obrazovanje, socijalnu i porodično-pravnu zaštitu, itd). Odsustvo koordinacije i razmene informacija o povratnicima predstavlja ozbiljnu smetnju u registraciji lica koja se vraćaju po osnovu readmisije, utvrđivanju njihovih potreba i pružanju adekvatne zaštite radi njihovog uključivanja u novu sredinu;
- Ostale navedene nacionalne strategije pružaju osnovu i daju smernice za razvijanje mera i akcija u oblasti lokalne integracije izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika kojima se može doprineti unapređenju njihovog životnog standarda i ukupnog društvenog položaja.
- Lokalna strateška dokumenta ukazuju na problem izbeglih, interno-raseljenih lica i povratnika kao i način njihove integracije u lokalnu zajednicu.
- Programi i projekti za izbegle i IRL koji su do sada realizovani, kao i oni koji su u toku, bavili su se rešavanjem sledećih pitanja: stanovanje, ekonomsko osnaživanje, lična dokumentacija, spajanje razdvojenih porodica i socijalno-pravna podrška. Ovi programi i projekti daju direktive i za budući rad na unapređenju položaja izbeglih i interno raseljenih lica i povratnika.
- Aktivnosti u budućem periodu trebalo bi da budu usmerene na sprečavanje daljeg pogoršanja vitalnih karakteristika populacije, kao i na stvaranje uslova za povećanje stepena zaposlenosti.

3.2 Analiza stanja (SWOT analiza)

Analiza stanja u lokalnoj zajednici po pitanjima unapređenja položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika izvršena je kroz identifikovanje dosadašnjih aktivnosti i rezultata u ovom domenu i sagledavanje pozitivnih kapaciteta i slabosti lokalne zajednice, kao i mogućnosti i prepreka sa kojima se suočava u svom radnom okruženju. Analiza je urađena korišćenjem SWOT tehnike.

	Snage	Slabosti
Unutrašnje	Podrška gradske uprave Povereništvo za izbeglice, Centar za socijalni rad Saradnja sa KIRS-om i NVO	Ograničena sredstva lokalne samouprave Nedovoljan broj podataka o povratnicima i njihovim potrebama Opšta nezaposlenost Nedostatak povezanosti baza različitih institucija Nedovoljna informisanost šire lokalne javnosti o pitanjima izbeglih, IRL i povratnika Neinformisanost povratnika o načinu i mogućnostima ostvarivanja pomoći osnovnih prava
	Mogućnosti	Prepreke
Spoljašnje	Politička volja Opređeljena sredstva u budžetu lokalne samouprave i Republike Srbije Intenziviranje saradnje sa Komeserijatom Intenziviranje saradnje sa drugim potencijalnim donatorima NIP	Opšta ekonomska kriza Spora implementacija nacionalnih strategija Nepoznavanje potreba povratnika Nedovoljan broj projekata za specifične grupe (stari, invalidi) Neraspolaganje sopstvenom imovinom od strane lokalne samouprave Smanjenje donatorskih fondova namenjenih izbeglim, IRL i povratnicima Pitanje izbeglih, IRL i povratnika nije u fokusu šire javnosti

Najvažniji zaključak ove analize je da lokalna zajednica ima značajne kapacitete za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika.

Glavne snage lokalne zajednice relevantne za pitanja ove populacije su:

- politička volja i podrška gradske stukture vlasti,
- postojanje budžetske linije,
- strateški pristup razvoju u različitim oblastima.

U daljem radu trebalo bi **poboljšati** sledeće kapacitete lokalne zajednice:

- povezanost između baza podataka različitih institucija,
- veću vidljivost problema izbegličke, raseljeničke i povratničke populacije,
- prikupljanje podataka o povratnicima i njihovim potrebama,
- kontinuirano planiranje namenskih sredstava u budžetu lokalne samouprave za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica,
- edukacija, informisanje i podsticaj organa LS u procesu prihvata povratnika.

Najznačajnije **spoljašnje mogućnosti**, koje iz šireg društvenog okruženja deluju na pitanja izbeglih, interno raseljenih i povratnika u lokalnoj sredini su:

- politički konsenzus na nacionalnom nivou za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika,
- aktivnosti i programi KIRS-a,
- pristup IPA fondovima.

Kao važne **prepreke** iz spoljašnjeg okruženja koje bi trebalo uzeti u obzir u procesu daljeg planiranja, identifikovane su sledeće:

- svetska ekonomska kriza,

- aktuelna zakonska regulativa koja ne tretira pitanja izbeglih, interno raseljenih i povratnika na odgovarajući način,
- smanjenje donatorskih fondova namenjenih ovim pitanjima i
- nepoznavanje potreba povratnika
- nepostojanje interesornog pristupa ovim pitanjima na nacionalnom nivou.

3.3. Analiza zainteresovanih strana

Ovom analizom identifikuju se ključne zainteresovane strane za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u gradu Subotici, koje su diferencirane na:

- krajnje korisnike/ce usluga (različite grupe izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika), i
- ključne partnere lokalnoj samoupravi u razvijanju i primeni mera i programa.

Krajnji korisnici/ce lokalnog akcionog plana za rešavanje pitanja izbeglih, IRL i povratnika su:

- Izbeglice, IRL i povratnici u privatnom smeštaju koji nemaju trajno rešeno stambeno pitanje.
- Izbeglice, IRL i povratnici koji žive u sopstenim neuslovnim objektima, a nemaju sredstava za adaptiranje objekata čime bi značajno uticali na poboljšanje kvaliteta života.
- Izbegla, IRL i povratnici koji nemaju sredstava da završe započetu stambenu izgradnju -jedan broj porodica je započeo izgradnju objekata koji se danas nalaze u nekoj od faza izgradnje.
- Višečlane i višegeneracijske porodice izbeglih, IRL i povratnika: u pitanju su porodice koje imaju pet i više članova. Neke od ovih porodica su do sada bile korisnici programa građevinskih grantova i drugih programa u kojima su upravo iz razloga njihove brojnosti imali prednost. Međutim, još uvek postoji značajan broj porodica koje nisu rešile svoje stambeno i druga pitanja.
- Porodice izbeglih, IRL i povratnika čiji je član/ovi OSI hronično bolesna osoba i/ili dete sa smetnjama u razvoju.
- Samačka staračka domaćinstva bez prihoda ili sa minimalnim prihodima.
- Samohrani roditelji u populaciji izbeglih, IRL i povratnika: pored samostalne brige o deci, suočeni su sa ekonomskim i stambenim problemima. U ukupnom broju dominiraju samohrane majke sa jednim ili više dece.
- Nezaposlena, radno sposobna izbegla, IRL i povratnici: nema zvanične evidencije ovih osoba, a kod nezaposlenih posebno se izdvajaju nezaposlena lica starija od 50 godina i mlađa nezaposlena lica preduzetnički orijentisana.

Ključni akteri koji su na različite načine odgovorni i/ili uključeni u aktivnosti vezane za položaj izbeglica, IRL i povratnika su:

- *Gradska uprava*, obezbeđuje opšti okvir, lokalnu regulativu i uslove za realizaciju podrške izbeglim, interno raseljenim licima i povratnicima u lokalnoj zajednici.
- *Poverništvo za izbeglice*, kao deo Gradske uprave vrši poverene poslove, u okviru svoje osnovne delatnosti i koordinaciju različitih programa koji se odnose na pomoć izbeglim i IRL i povratnicima.

Na polju unapređenja položaja izbeglica, IRL i povratnika ključni akteri grada Subotice svoje aktivnosti realizuju u bliskoj saradnji sa nacionalnim i lokalnim institucijama i drugim relevantnim partnerima:

- KIRS (Komesarijat za izbeglice i migracije Republike Srbije) - obavlja koordinaciju različitih programa za izbegle, interno raseljene i povratnike, preko poverenika i kroz saradnju sa lokalnom samoupravom.
- Centar za socijalni rad u okviru svojih nadležnosti propisanih zakonom obavlja određene aktivnosti i pruža usluge iz oblasti socijalne zaštite.
- Crveni Krst - kroz svoju osnovnu delatnost.
- Nacionalna služba za zapošljavanje - filijala Subotica kroz nacionalne programe samozapošljavanja i zapošljavanja, daje određene prioritete izbeglim, IRL i povratnicima.
- Obrazovne institucije (osnovne i srednje škole) - uključuju u obrazovni sistem izbegle, IRL i povratnike pod jednakim uslovima kao i za sve druge učenike.
- Zdravstvene institucije -Dom zdravlja pruža različite usluge iz svog domena rada.
- Pokrajinski fond za pružanje pomoći izbeglim, prognanim i interno raseljenim licima -sprovodi različite programe pomoći namenjene izbegličkoj i raseljeničkoj populaciji koja živi na teritoriji Pokrajine Vojvodine

- Međunarodne i domaće NVO - čija se aktivnost ogleda u implementaciji donatorskih programa u oblasti stanovanja, dohodovnih delatnosti i pravne pomoći.
- Ministarstvo rada i socijalne politike - kroz sistem socijalne zaštite obezbeđuje ostvarivanje svih zakonom predviđenih prava u ovoj oblasti za izbeglice, interno raseljena lica i povratnike.

3.4. Analiza problema

Analiza problema je pokazala da su glavni problemi izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Subotici:

- **Nerešeno stambeno pitanje.** Ovaj problem imaju izbegla, IRL i povratnici koji stanuju u privtnom smeštaju (problemi plaćanja zakupa i režijskih troškova) i lica koja žive u sopstvenim objektima (neuslovni objekti, nedovršeni objekti ili mali stambeni prostor).
- **Nezaposlenost.** Generalno visoka stopa nezaposlenosti u lokalnoj zajednici i nedostatak radnih mesta, uslovljavaju visoku nezaposlenost izbeglih, IRL i povratnika. Većina izbeglih, IRL i povratnika se bavi privremenim i povremenim poslovima koji nisu registrovani i drugim oblicima sticanja zarade u sivoj ekonomiji.
- **Nedostatak materijalnih sredstava.** Izražen je u većem delu izbegličke, raseljeničke i povratničke populacije a posebno kod staračkih domaćinstava, samohranih roditelja, porodica čiji su član/ovi OSI, hronično bolesne osobe i/ili deca sa smetnjama u razvoju, gde uslovljava i nemogućnost kvalitetne zdravstvene zaštite i nege.
- **Problemi pravne prirode.** Teškoće oko pribavljanja različitih dokumenata iz države porekla, prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja u državi porekla, problemi lica koja nisu bila na registraciji 2004/2005. godine i time izgubila izbeglički status pa regulisanje dokumenata u Republici Srbiji iziskuje velike troškove, a ne mogu ostvariti ni zdravstveno osiguranje.
- **Otežano raspolaganje sopstvenom imovinom u zemljama i/ili mestima porekla.** Ovaj problem se manifestuje na lokalnom nivou, ali njegovo rešavanje je vezano za nacionalne institucije i saradnju Srbije sa bivšim republikama SFRJ.
- **Imajući na umu rastući trend depopulacije** - u okviru ovog plana treba razviti i podržati aktivnosti kojima će se aktivno boriti za poboljšanje ove izuzetno nepovošne demografske situacije.

POGLAVLJE 4: PRIORITETNE GRUPE

Kriterijumi za izbor prioriternih grupa okviru Lokalnog akcionog plana za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Gradu Subotici su sledeći:

- Stambena i egzistencijalna ugroženost ciljne grupe;
- Brojnost ciljne grupe pogođene određenim problemom;
- Hitnost rešavanja problema;
- Dosadašnji nivo obuhvata lica i grupa organizovanom društvenom podrškom;
- Istovremena pogođenost ciljne grupe većim brojem problema;
- Mandat i odgovornost lokalne samouprave u odnosu na problem.

Prioritetne grupe u okviru Lokalnog akcionog plana za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Gradu Subotici su:

1. Izbegla, IRL i povratnici koji nemaju trajno rešeno stambeno pitanje bilo da žive u privatnom smeštaju ili u sopstvenim nedovršenim ili neuslovnim objektima.
2. Nezaposlena, radno sposobna izbegla, interno raseljena lica i povratnici.

Najugroženija izbegla, interno raseljena lica i povratnici u okviru prethodnih prioriteta:

- Porodice čiji je član/ovi OSI, hronično bolesna osobe i/ili deca sa smetnjama u razvoju;

- Samohrani roditelji bez stalnih prihoda;
- Samačka staračka domaćinstva bez stalnih prihoda;
- Višečlane i višegenracijske porodice;
- Žene;
- Romi.

POGLAVLJE 5. OPŠTI I SPECIFIČNI CILJEVI

Opšti cilj: Poboljšanje socijalno-materijalnog položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Gradu Subotici kroz programe za ekonomsko osnaživanje i trajno rešavanje stambenog pitanja najugroženijih porodica.

Specifičan cilj 1: U periodu od 2014. do 2016. godine, u skladu s populacionom politikom grada, trajno rešiti stambeno pitanje za najmanje 80 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika otkupom domaćinstava sa okućnicom;

Specifičan cilj 2: U periodu od 2014. do 2016. godine trajno rešiti stambeno pitanje za najmanje 100 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika, kroz dodelu paketa građevinskog materijala za adaptaciju postojećih neuslovnih objekata ili dovršetak izgradnje stambenog objekta;

Specifičan cilj 3: U periodu od 2014. do 2016. god. ekonomski osnažiti najmanje 80 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika kroz programe dohodovnih aktivnosti u oblasti poljoprivrede i ostalih privrednih delatnosti;

Specifičan cilj 4 : U periodu od 2014. do 2016. god. putem stambene izgradnje trajno zbrinuti 44 porodice izbeglih, interno raseljenih, povratnika i socijalno ugroženih.

Pored mera definisanih u opštim i specifičnim ciljevima, navedenim u LAP, Grad Subotica će ukoliko postoje realni osnovi za održivi povratak, preduzimati mere kojima će se stimulisati i podržavati održivi povratak izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika koji se odluče za povratak u sredine koje su bili prinuđeni da napuste.

POGLAVLJE 6: Plan aktivnosti za realizaciju LAP-a

<p>Specifični cilj 1: U periodu od 2014. do 2016. godine, u skladu sa populacionom politikom grada, trajno rešiti stambeno pitanje za najmanje 80 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika otkupom domaćinstava sa okućnicom</p>							
Aktivnosti	Planirano vreme realizacije aktivnosti	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
				Budžet LS i /ili ostali lokalni resursi	Ostali izvori		
1.1. Obezbeđivanje finansijskih sredstava za otkup domaćinstava		Obezbeđena potrebna finansijska sredstva	Iznos obezbeđenih finansijskih sredstava			Lokalna samouprava	KIRS
1.2. Formiranje komisije za izbor korisnika	15 dana	Formirana komisija	Odluka o formiranju komisije			Gradonačelnik	
1.3. Donošenje pravilnika i oglasa za izbor korisnika	7 dana	Usvojen tekst pravilnika i oglasa	Zapisnik			Komisija za izbor korisnika	
1.4. Objavljivanje oglasa za otkup domaćinstava	2 meseca	Objavljen oglas, prikupljene prijave	Broj prijavljenih potencijalnih korisnika	Ljudski resursi, prostor i oprema za rad		Gradska komisija, LS	KIRS
1.5. Izbor potencijalnih korisnika i obilazak kuća za otkup	3 nedelje	Utvrđena lista potencijalnih korisnika	Zapisnici i konkursna komisija			Komisija za izbor korisnika	
1.6. Izrada i objavljivanje preliminarne liste	15 dana	Utvrđena i objavljena preliminarne lista	Zapisnici, izveštaji	Ljudski resursi		Gradska komisija, Lokalna samouprava	KIRS

1.7. Izbor korisnika i objavljivanje konačne liste		Utvrđena lista od najmanje 28 korisničkih porodica za koje će biti otkupljena domaćinstva, sklopljeni ugovori s korisnicima	Broj sklopljenih ugovora			Komisija za izbor korisnika	
1.8. Potpisivanje sporazuma između donatora i vlasnika	10 dana	Potpisani sporazumi	Broj potpisanih sporazuma			Donator, vlasnik, korisnik	Lokalna samouprava
1.9. Potpisivanje kupoprodajnog ugovora	7 dana	Potpisani kupoprodajni ugovori	Broj potpisanih ugovora			Vlasnik, korisnik	Lokalna samouprava, KIRS
1.10. Useljavanje otkupljenih domaćinstava		Useljeno najmanje 28 domaćinstava	Broj useljenih domaćinstava	Ljudski resursi, transportna sredstva		Lokalna samouprava	KIRS, mediji
1.11. Medijska prezentacija celokupne realizacije programa		Objavljene informacije o programu na lokalnim TV kanalima i štampanim medijima	Broj i vrsta TV priloga o programu, broj članaka u novinama	Prostor i vreme u lokalnim medijima		Lokalna samouprava	KIRS, lokalni mediji
1.12. Praćenje realizacije i ocena uspešnosti programa	6-12 meseci	Prikupljanje i analiziranje informacija o realizaciji programa, pisanje izveštaja, ocenjena uspešnost	Broj i vrsta analiziranih informacija, broj i vrsta izveštaja i preporuka	Osobe zadužene za praćenje i ocenjivanje ovog dela LAP-a		Lokalna samouprava	KIRS

Specifični cilj 2: U periodu od 2014. do 2016, godine trajno rešiti stambeno pitanje za najmanje 100 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika, kroz dodelu paketa građevinskog materijala za adaptaciju postojećih neuslovnih objekata ili dovršetak izgradnje stambenog objekta

Aktivnosti	Planirano vreme realizacije aktivnosti	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
				Budžet LS i /ili ostali lokalni resursi	Ostali izvori		
2.1. Obezbeđivanje sredstava i potpisivanje ugovora		Ugovor potpisan	Visina sredstava			Lokalana samouprava	KIRS
2.2. Formiranje komisije	15 dana	Formirana komisija	Odluka o formiranju komisije			Skupština grada	
2.3. Donošenje pravilnika i izrada kriterijuma za odabir prioriternih porodica	7 dana	Donesen pravilnik, izrađeni kriterijumi	Kvalitet pravilnika i kriterijuma	Postojeći ljudski resursi		Gradska komisija	KIRS
2.4. Raspisivanje oglasa	4 nedelje	Oglas objavljen	Sadržaj i uslovi konkursa			Gradska komisija	
2.5. Izbor korisnika i izrada preliminarne liste	15 dana	Utvrđena i objavljena preliminarne lista	Zapisnici, izveštaji			Gradska komisija	
2.6. Izrada i objavljivanje konačne liste	8 dana	Utvrđena konačna lista	Zapisnik	Postojeći ljudski resursi		Gradska komisija	KIRS
2.7. Raspisivanje tendera i odabir najboljeg dobavljača	6 nedelja	Tender raspisan i odabran najbolji ponuđač	Sadržaj i uslovi tendera, sadržaj ponuda			Gradska komisija	
2.8. Potpisivanje ugovora sa dobavljačem	8 dana	Potpisan ugovor	Uslovi i sadržaj ugovora			Gradska komisija	

2.9. Potpisivanje ugovora sa korisnicima	8 dana	Potpisani ugovori	Sadržaj ugovora				
2.10. Isporuka građevinskog materijala	30 dana	Podeljena pomoć	Sadržaj i kvalitet pomoći	Postojeći ljudski resursi		Poverenik, Gradska komisija	KIRS
2.11. Praćenje ugradnje građevinskog materijala	6 meseci	Propraćena realizacija programa i ugradnje materijala	Kvalitet i nivo ostvarenosti			Poverenik, Gradska komisija	KIRS
2.12. Izveštaj o realizaciji programa	6-12 meseci od dana isporuke	Realizacija dokumentovana	Sadržaj i kriterijumi izveštaja			Poverenik, Gradska komisija	KIRS

Specifični cilj 3: U periodu od 2014. do 2016. god. ekonomski osnažiti najmanje 80 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika kroz programe dohodovnih aktivnosti u oblasti poljoprivrede

Aktivnosti	Planirano vreme realizacije aktivnosti	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
				Budžet LS i /ili ostali lokalni resursi	Ostali izvori		
3.1. Obezbeđenje sredstava kroz ugovor o dodeli sredstava za ekonomsko osnaživanje jedinica lokalne samouprave	1 mesec	Obezbeđena sredstva	Iznos sredstava			Donator, Lokalna samouprava	
3.2. Formiranje komisije na nivou lokalne samouprave	15 dana	Formirana komisija	Odluka o formiranju komisije			Gradska Skupština	

3.3. Usvajanje pravilnika i oglasa	7 dana	Usvojen tekst pravilnika i oglasa	Sadržaj i uslovi pravilnika			Komisija za izbor korisnika	
3.4. Raspisivanje javnog poziva	1-2 nedelje	Javni poziv raspisan	Sadržaj i uslovi poziva			Komisija za izbor korisnika	
3.5. Izbor korisnika i eventualno organizovanje obuke	15-30 dana	Korisnici odabrani	Sadržaj liste i struktura korisnika			Komisija za izbor korisnika	
3.6. Javna nabavka opreme, mašina i druge robe koja je predmet paketa dohodovnih aktivnosti	1-3 meseca	Javna nabavka sprovedena	Dokumentacija potpuna				
3.7. Izbor najpovoljnijeg dobavljača	7 dana	Najpovoljniji dobavljač odabran	Sadržaj ponuda				
3.8. Potpisivanje ugovora sa korisnikom programa	7 dana	Ugovori potpisani	Uslovi i sadržaj ugovora				
3.9. Potpisivanje ugovora sa dobavljačem	7 dana	Ugovori potpisani	Uslovi i sadržaj ugovora				
3.10. Isporuka grantova		Grantovi isporučeni	Sadržaj i kvalitet grantova				
3.11. Praćenje realizacije i ocena uspešnosti programa	24 meseca	Prikupljanje i analiziranje informacija o realizaciji programa, ocenjena uspešnost	Broj i vrsta analiziranih informacija, broj i vrsta izveštaja i preporuka			Lokalna samouprava	KIRS

Specifični cilj 4: U periodu od 2014. do 2016. god. putem stambene izgradnje trajno zbrinuti 44 porodice izbeglih, interno raseljenih, povratnika i socijalno ugroženih.

Aktivnosti	Planirano vreme realizacije aktivnosti	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
				Budžet LS i /ili ostali lokalni resursi	Ostali izvori		
4.1. Odluka grada o dodeli lokacije za izgradnju stambene zgrade	1 mesec	Doneta odluka	Površina i položaj dodeljene lokacije			Lokalna samouprava	KIRS
4.2. Potpisivanje memoranduma o razumevanju	10 dana	Potpisan memorandum	Sadržaj memoranduma			Gradonačelnik, Donatori	KIRS
4.3. Potpisivanje ugovora zainteresovanih strana	7 dana	Potpisan ugovor	Broj i struktura zainteresovanih strana potpisnica	Ljudski	Visina obezbeđenih sredstava	Gradonačelnik, Donator , KIRS	
4.4. Prikupljanje građev. dokumentacije i donošenje akta o izgradnji	30 dana	Prikupljena građev. dokumentacija i donet akta o izgradnji	Sadržaj dokumentacije i akta o izgradnji			Lokalna samouprava	
4.5. Raspisivanje tendera i sprovođenje procedure za izbor izvođača radova	1-3 meseca	Raspisan i sproveden tender	Broj prijavljenih na tender, broj prijavljenih koji ispunjavaju uslove tendera			Tenderska komisija	
4.6. Izgradnja objekta	6-9 meseci	Izgrađen objekat	Broj i struktura stambenih jedinica	Ljudski, materijalni		Izvođač radova	Lokalna samouprava, KIRS
4.7. Formiranje komisije za izbor korisnika	15 dana	Formirana komisija	Broj i struktura članova komisije			Skupština grada	
4.8. Usvajanje pravilnika i oglasa	7 dana	Utvrđeni uslovi i kriterijumi	Broj i vrsta kriterijuma			Komisija	

4.9. Raspisivanje i sprovođenje oglasa	30 dana	Raspisan i sproveden oglas	Broj i struktura prijavljenih kandidata			Komisija	Centar za soc. rad, KIRS
4.10. Izbor korisnika i formiranje preliminarne rang liste	15 dana	Odabrani korisnici za preliminarnu rang listu	Broj korisnika za preliminarnu rang listu			Komisija	
4.11. Izrada i objavljivanje konačne rang liste	8 dana	Odabrani korisnici za konačnu rang listu	Broj korisnika sa konačne rang liste			Komisija	
4.12. Potpisivanje ugovora o stanovanju i useljenje	15 dana	Potpisani ugovori, podeljeni stanovi, useljeni korisnici	Broj potpisanih ugovora, podeljenih stanova i useljenih korisnika			Gradonačelnik, donator, KIRS, korisnik	KIRS, Donatori
4.13. Monotoring i evaluacija	Kontinuirano praćenje i izveštavanje godinu dana nakon useljenja	Prikupljeni podaci o procesu realizacije i ocenjena uspešnost realizacije	Broj i vrsta prikupljenih podataka, ostvaren nivo postignuća			Lokalni savet za migracije Grada Subotice	

POGLAVLJE 7: RESURSI-BUDŽET

Sredstva za realizaciju ovog Lokalnog plana obezbeđivaće se iz različitih izvora: delom iz budžeta lokalne samouprave, delom iz donatorskih budžeta, odnosno pomoću projekata koji će se razviti na osnovu ovog Lokalnog plana, kao i iz drugih dostupnih izvora.

Procena troškova realizacije LAP-a će se raditi za svaku godinu posebno, odnosno za svaki od specifičnih zadataka koji su identifikovani.

U 2014. god. će početi sveobuhvatna i intenzivna primena Lokalnog plana. Detaljan godišnji budžet za svaku sledeću godinu primene Lokalnog plana biće urađen na osnovu razrađenih godišnjih planova za te godine.

POGLAVLJE 8: ARANŽMANI ZA PRIMENU

Aranžmani za primenu LAP u gradu Subotici obuhvataju lokalne strukture i različite mere i procedure koje će osigurati njegovo uspešno sprovođenje. U okviru lokalnih struktura, razlikuju se:

- Strukture za upravljanje procesom primene LAP-a i
- Strukture koje su operativne i primenjuju LAP.

Strukturu za upravljanje procesom primene LAP-a, nakon njegovog usvajanja, predstavljaju članovi Lokalnog saveta za migracije Grada Subotice koji su učestvovali u izradi plana i eventualno dodatni članovi iz reda ključnih aktera u lokalnoj zajednici, uključujući i korisnike ovog plana. Lokalni savet za migracije Grada Subotice će, kao deo svog budućeg rada, napraviti Plan upravljanja primenom LAP-a.

Ovaj Savet, kao upravljačka struktura ima sledeće zadatke:

- U potpunosti odgovara za vođenje celokupnog procesa primene LAP-a;
- Imenuje lokalne timove za upravljanje projektima koji nastanu kao rezultat operacionalizacije LAP-a;
- Obezbeđuje pristup i prikupljanje svih podataka i informacija u elektronskoj formi od svakog aktera-učesnika u procesu unapređenja položaja izbeglih, IRL i povratnika u lokalnoj zajednici;
- Održava kontakte sa svim učesnicima u realizaciji LAP-a;
- Upravlja procesom praćenja (monitoringa) i ocenjivanja uspešnosti (evaluacije) Lokalnog plana;
- Održava kontakte sa javnošću i donosiocima odluka u lokalnoj samoupravi.

Operativnu strukturu za primenu ovog Lokalnog akcionog plana čine institucije, organizacije i timovi formirani u cilju neposredne realizacije plana i projekata razvijenih na osnovu lokalnog plana.

U skladu sa planom, biće realizovana podela uloga i odgovornosti među različitim akterima u lokalnoj zajednici-partnerima u realizaciji. Svaki akter će u skladu sa principom javnosti i transparentnosti rada voditi odgovarajuću evidenciju i dokumentaciju i pripremati periodične izveštaje o radu. Izveštaji će biti polazna osnova za praćenje i ocenjivanje uspešnosti rada.

Operativna struktura za primenu lokalnog akcionog plana ima sledeće zadatke i odgovornosti:

- Realizacija lokalnog akcionog plana;
- Neposredna komunikacija sa korisnicima/cama usluga koje se obezbeđuju lokalnim akcionim planom;
- Redovno dostavljanje izveštaja koordinadoru/ki lokalnog saveta za migracije o svim aktivnostima na sprovođenju lokalnog plana;
- Učešće u eventualnim obukama za unapređenje stručnosti i kompetencija za sprovođenje zadataka lokalnog plana;
- Unapređenje procesa primene lokalnog plana u skladu sa sugestijama i preporukama upravljačke strukture.

Upravljačka i operativna struktura će razviti plan i mehanizme međusobne komunikacije, pratiće uspešnost razmene informacija i efikasnost komunikacije u odnosu na očekivane rezultate primene lokalnog plana. Plan komunikacije upravljačke i operativne strukture urediće vreme i načine razmene informacija i preduzimanja odgovarajućih akcija.

Detaljne godišnje planove za naredni period, nakon 2014. god. pripremaće Lokalni savet za migracije Grada Subotice uz aktivne konsultacije sa operativnim strukturama. Po potrebi, lokalni savet će formirati i odgovarajuće radna tela. Godišnje planove će usvajati Skupština grada Subotice.

Mehanizmi praćenja, ocenjivanja uspešnosti primene Lokalnog plana i donošenja eventualnih korektivnih mera biće definisani Planom praćenja i ocenjivanja uspešnosti (planom monitoringa i evaluacija).

POGLAVLJE 9: PRAĆENJE I OCENA USPEŠNOSTI

- **Cilj praćenja i ocene uspešnosti** (monitoringa i evaluacije) LAP je da se sistematično prikupljaju podaci, prati i nadgleda proces primene i procenjuje uspeh LAP radi predlaganja eventualnih izmena u aktivnostima na osnovu nalaza i ocena.
- **Vremenski okvir:** Monitoring (kao sistematski proces prikupljanja podataka) sprovodi se kontinuirano i dugoročno za period 2014 - 2016. godina. Evaluacija (kao analiza podataka i donošenje ocene o uspešnosti) vršiće se periodično - jednom godišnje i podnosiće se izveštaj Skupštini grada Subotice. Finalna evaluacija obaviće se na kraju 2016. godine.
- **Predmet monitoringa i evaluacije:** Monitoring i evaluacija uključuju celovito sagledavanje ispunjenja aktivnosti - zadataka i specifičnih ciljeva.
- **Ključni indikatori uticaja** za praćenje i ocenjivanje uspešnosti primene lokalnog plana će biti sledeći:
 1. Broj novih programa za izbegla, IRL i povratnike;
 2. Obuhvat izbeglih, IRL i povratnike novim programima;
 3. Struktura korisnika/ca programa;
 4. Nivo uključenosti različitih aktera u podršku programima namenjenih izbeglim, IRL i povratnicima u lokalnoj zajednici;
 5. Obim finansijskih sredstava izdvojenih za programe namenjene izbeglim, IRL i povratnicima;
 6. Struktura finansijskih sredstava izdvojenih za usluge izbeglim, IRL i povratnika (budžet lokalne samouprave, donatorska sredstva, drugi izvori...).

Procesni indikatori su definisani u sklopu tabele Lokalnog akcionog plana.

- **Metode i tehnike monitoringa i evaluacije:** Za uspešno obavljanje monitoringa i evaluacije koristiće se standardni set alata među kojima su: evidentiranje korisnika, intervjui sa korisnicima (upitnici, razgovori), ankete, izveštavanje i dr.

Lokalni savet za migracije Grada Subotice će formirati radno telo koje će biti odgovorno za praćenje i ocenjivanje uspešnosti rada na primeni Lokalnog plana akcije - vršiće monitoring (M) i evaluaciju (E). Radno telo će svojim planom rada definisati način organizovanja monitoringa i evaluacije lokalnog akcionog plana.